

Detaljplan och ändring av detaljplan för en del av landsväg 180, Skärgårdsvägen, och för området omkring Sundsbron i Pargas centrum, planutkast som varit framlagt sedan 6.6.2024

Sammandrag över inkomna utlåtanden och åsikter samt förslag till bemötanden av dem 22.10.2024

UTLÅTANDE

BEMÖTANDE

DET REGIONALA ANSVARSMUSEET FÖR EGENTLIGA FINLAND

Det regionala ansvarsmuseet för Egentliga Finland konstaterade i sitt utlåtande att man särskilt i bestämmelsen för K-11-området som avgränsas av Centralparken och småhusområdet i Kyrksundsstranden har fäst uppmärksamhet vid att anpassa byggandet till stadsbilden. I planeringsområdet finns ett objekt som klassificerats som landskapsmässigt värdefullt i byggnadsinventeringen, ett 1960 byggt bostadshus intill Norrby strandväg i kvartersområdet för verksamhetsbyggnader i planutkastet. Det regionala ansvarsmuseet för Egentliga Finland har inget att anmärka mot planändringen när det gäller dess egen sektor.

I samband med att planbeskrivningen utarbetats har man beaktat att det finns ett objekt som klassificerats som landskapsmässigt värdefullt i planområdet.

NTM-CENTRALEN I EGENTLIGA FINLAND

NTM-centralen i Egentliga Finland konstaterar i sitt utlåtande att enligt programmet för deltagande och bedömning utnyttjas i arbetet med detaljplanen utredningar som utarbetats i samband med arbetet med generalplanen för Pargas centrum och i takt med att detaljplaneprojektet fortskrider kommer ytterligare nödvändiga utredningar att utarbetas. NTM-centralen konstaterar att utredningarna borde framläggas för intressenterna redan i beredningsfasen. Det skulle vara viktigt att bedöma konsekvenserna av planen så att man kunde ta närmare ställning till planutkastet och att planen kunde utvecklas utifrån dem.

Kulturmiljö, landskap och rekreation

Planutkastet avviker från generalplanen bland annat så att rekreatiomsområdet har förminskats och ET-1-området förstörats. Avvikelser från generalplanen ska motiveras. Norrby strandväg skulle löpa i ett obebyggt grönområde.

Planens konsekvenser för rekreation ska bedömas i förhållande till nuläget och detsamma gäller konsekvenser för landskapet och kulturmiljön.

De utredningar som utarbetats i samband med generalplanen för Pargas centrum är framlagda på Pargas stads webbplats. Behövliga utredningar har utarbetats parallellt medan planprocessen, vägplaneringen och **översiktsplaneringen av gator och dagvatten framskridit**. De framläggs i ändamålsenlig utsträckning i förslagsskedet. Konsekvenserna av planen har bedömts då planbeskrivningen utarbetats och de preciseras när **planförslaget upprättas**.

Planutkastet baserar sig på kvartersområdet för ett avloppsreningsverk (ET-1) som anvisats i den gällande detaljplanen. Reningsverkets tomt blir mindre i och med den nya sträckningen av Norrby strandväg och småbåtshamnen. På tomten anvisas också dagvattenkonstruktioner som betjänar dagvattenhanteringen i området som planläggs norr om Skärgårdsvägen. Grönområdet blir mindre i och med den nya gatusträckningen och småbåtshamnen.

Planens konsekvenser för rekreation, landskapet och kulturmiljön har bedömts då planbeskrivningen utarbetats.

Affärsbyggande

För kvartersområdena för affärs- och kontorsbyggnader (KT-11) och verksamhetsbyggnader (KTY-11) har utarbetats bestämmelser enligt vilka byggandet anpassas till den omgivande stadsstrukturen. Även kvartersområdet för affärsbyggnader (KL-8) borde planeras och styras mer detaljerat i planen med beaktande av det omgivande byggnadsbeståndet och landskapet så att den önskade stadskänslan uppnås. KL- och K-kvarteren i utkastet är C- och KM-områden i generalplanen. Mängden och konsekvenserna av detaljhandel borde behandlas i planläggningen och vid behov borde närmare bestämmelser utfärdas.

Klimatpåverkan och konsekvenser för cirkulär ekonomi

Konsekvenserna för stävande av och anpassning till klimatförändringen samt cirkulär ekonomi ska bedömas och man ska sträva efter att minimera skadliga konsekvenser. Klimatpåverkan orsakas sannolikt av väg- och annat byggande, minskning av växtområdet och planlösningens konsekvenser för livsstilar. Planlösningen verkar gynna privatbilism, vilket inte kan anses vara i enlighet med hållbar utveckling. Som hjälp i bedömningen kan till exempel verktygen KILVA och Hiilikartta användas. Det lönar sig att begrunda konsekvenserna i ett så tidigt skede som möjligt av planarbetet så att man hinner utveckla planen i en riktning som gynnar klimatet.

Naturvård

När det gäller naturvård kan NTM-centralen ta närmare ställning till den i förslagsskedet då en tillräcklig naturutredning för planändringen har färdigställts. I naturutredningen kan man utnyttja SYKEs och miljöministeriets uppdaterade handbok från 2024: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle (2024). I programmet för deltagande och bedömning nämns i fråga om utredningar inte separat att en naturutredning utarbetas, men i arbetet med detaljplanen ska utredningar som utarbetats i samband med arbetet med generalplanen för Pargas centrum utnyttjas. Eftersom naturutredningen som utarbetades i samband med generalplanen i fråga inte utrett naturvärdena i det aktuella planområdet och den inte är särskilt färsk, ska naturvärdena i området utredas i detaljplanläggningen.

Ändringarna som gäller kvartersområdena för affärs- och kontorsbyggnader (KT-11), verksamhetsbyggnader (KTY-11) och affärsbyggnader (KL-8) är i huvudsak små ändringar i areal som beror på behövliga områdesreserveringar som framförts i väg- och gatuplanerna.

De allmänna bestämmelserna som gäller kvartersområdet för affärsbyggnader (KL-8) i den **nuvarande detaljplanen har kompletterats i förslaget till detaljplan som nu upprättas**. Kvartersområdet 18 för affärsbyggnader (KL-4) enligt den gällande detaljplanen anvisas som småbåtshamn (LV-15), park (VP), gata och parkeringsområde (LP). En del av kvarter 4 är nu anvisad som kvartersområde för byggnader för icke-miljöstörande industri (TY-1). Tomtarna anvisas som kvartersområde för verksamhetsbyggnader (KTY-11).

Vid utarbetandet av planbeskrivningen har man bedömt planens klimathållbarhet och dess konsekvenser för kolreserven i området. Bedömningen baserar sig på utredningar som utarbetats med verktyget KILVA och Finlands miljöcentrals kartverktyg Hiilikartta. Planändringen gäller en ny cirkulationsplats som planeras på lv 180, Skärgårdsvägen, och nya gator som ansluter till den, bland annat från bostadsområdet som planeras mellan Norrbystrand och centrum. Syftet med de nya trafikarrangemangen är att förbättra trafiksäkerheten och smidigheten. På Skärgårdsvägen trafikerar mer tung trafik än normalt på grund av gruv- och industriverksamheten i staden. Flytten av cirkulationsplatsen minskar olägenheter från tung trafik. Ett av de största målen i planområdet är främjande av gång- och cykeltrafik på flera olika sätt, bland annat genom planbestämmelser som gäller parkeringsplatser för cyklar, smidiga och säkra gång- och cykelleder och anslutningsparkering intill Skärgårdsvägen där kollektivtrafiken trafikerar. En kollektivtrafiklinje trafikerar regelbundet alla veckodagar till Åbo centrum och stadskärnan i Pargas samt ut mot skärgården, ända till Houtskär.

I planområdet har utarbetats en naturutredning under sommaren 2025 som stöd för planbeskrivningen och planändringen.

I de allmänna bestämmelserna har skrivits in en strävan **att öka den biologiska mångfalden i området**. I samband med den mer detaljerade planeringen av parkområdena styrs åtgärder som förbättrar biodiversiteten i området. Intill gatorna som planeras anvisas riktgivande trädtrader samt annan växtlighet. Norrby strandvägs sidoremsa

Planområdet gäller till stor del bebyggd miljö, men det omfattar även obebyggda områden där naturvärdena ska utredas. Till exempel planläggs en gata i ett nuvarande parkområde. I NTM-centralens databas finns dessutom en anteckning om en vårdbiotop i parkområdet i fråga. I fråga om naturvård kan det ännu konstateras generellt att Finland för sin del förbundit sig till EU:s biodiversitetsstrategi vars mål är att stoppa förlusten av biologisk mångfald och att vända dess utveckling i en positiv riktning till och med 2030. Därför är det motiverat att stoppande av förlusten av biologisk mångfald är ett centralt mål i planeringen av markanvändning, till exempel ska man sträva efter att bevara växtlighet i naturtillstånd. Naturvärdena bör generellt övervägas i större utsträckning och mångsidigare än bara genom identifiering av så kallade lagobjekt, vilket också förutsätter att de som utarbetar naturutredningen använder en bredare granskningsmetod i beskrivningarna av utredningsresultaten.

Konsekvenser för vattendrag

Kyrksundet i Pargas hör till vattendraget Vapparn som är i nöjaktigt tillstånd och de södra vattenområdena som avgränsas av planområdet hör till vattnen i Pargas inre skärgård som är i försvarligt tillstånd. Den huvudsakliga faktorn som försämrar tillståndsklassen av båda vattendrag är näringsbelastning och den hydrologisk-morfologiska förändringen har klassificerats som "ej kraftigt förändrad" i båda områden. Ytterligare näringsbelastning ska undvikas. Enligt programmet för deltagande och bedömning ska i området genomföras naturliga lösningar för att styra och uppehålla dagvatten samt infiltrerande ytor, vilket NTM-centralen understöder. En dagvattenplan där kalkylmässiga dagvattenmängder och ytavrinningskoefficienter beräknats ska utarbetas innan nytt byggande genomförs i planområdet. De uppehållningskonstruktioner för dagvatten som anses nödvändiga ska genomföras innan cirkulationsplatsen och övrigt byggande genomförs. I småbåtshamnen (LV) skulle det inte ske ändringar i jämförelse med nuvarande användning när planen genomförs. Det finns ingen vinterförvaring och således skulle det inte förekomma utsläpp av giftiga ämnen från markområdet. Till den delen finns det inte behov av tilläggsåtgärder. Norr om planområdet i Kyrkäng finns det bevisligen ett surt sulfatjordsskikt, men i planområdet har ingen sur sulfatjord observerats och sannolikheten av dess förekomst är mycket liten eller liten. Ifall det i samband med markbyggnad i planområdet observeras sur sulfatjord, ska den neutraliseras genom kalkning.

Miljövård

I planområdet finns tre objekt som ingår i datasystemet för markgrundens tillstånd (MATTI). En av anteckningarna gäller det aktiva avloppsreningsverket som ligger i kvartersområdet för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning. NTM-centralen har inget att anmärka i fråga om detta. Två av anteckningarna gäller rivna distributionsstationer. Ett av objekten ligger söder om Skärgårdsvägen, i ett område som planlagts som kvartersområde för affärs- och kontorsbyggnader. Det andra objektet ligger norr om

planeras bredare än normalt så att växtunderlagen och en dagvattensänka ryms. I samband med dagvattenkonstruktionerna, som våtmarker och dagvattensänkor, planeras våtmarksväxtlighet som för sin del stödjer den biologiska mångfalden i området. I parkerna och i slänterna vid gatorna och vägarna kan ängsväxtlighet som är lämplig för området prioriteras, ifall det är möjligt med tanke på områdets funktion och underhåll. Kommentaren förmedlas till stadens tekniska stödtjänster och till konsulterna som utarbetar vägplanen och gatu- och dagvattenplanerna för kännedom för planering av infran och parkerna i området.

I samband med planeringen av gatorna har en **dagvattenplan utarbetats. Dagvattenkonstruktionerna** har anvisats som riktgivande samt bindande i planförslaget. Man strävar efter att minska extra näringsbelastning genom infiltrering och avdunstning av dagvatten.

Kommentaren förmedlas till den som genomför vägplanen, alltså NTM-centralen, stadens tekniska stödtjänster och till konsulterna som utarbetar gatu- och dagvattenplanerna för kännedom för planering av infran i området. Den har också antecknats i planbeskrivningen för fortsatta åtgärder.

Vinterförvaring av båtar är inte tillåten i området.

En kommentar om sur sulfatjord har tillagts i planbeskrivningen, fastän sannolikheten att den förekommer är liten.

I planbeskrivningen beaktas de objekt i området som ingår i datasystemet för markgrundens tillstånd. Verksamheten **på avloppsreningsverket fortsätter oförändrad och markanvändningen av de rivna distributionsstationerna** ändras inte, alltså föranleder kommentaren ingen anteckning i planförslaget. En anteckning om eventuella bygg- och grävarbeten har gjorts i planbeskrivningen för fortsatta åtgärder.

Skärgårdsvägen i ett område som planlagts som kvartersområde för affärsbyggnader. Båda objekt har antecknats i MATTI-systemet som objekt där sanering av marken inte behövs i nuvarande användning. Objektet behöver inte ritas in på plankartan och deras saneringsbehov behöver inte bedömas på nytt, eftersom markanvändningen i områdena inte ska ändras till något känsligare. Det har dock blivit kvar halter av skadliga ämnen i marken och dessa ska beaktas vid byggnads- och grävarbeten i områdena.

Trafik

I planområdet ingår ett vägvagns av landsväg 180, Skärgårdsvägen, öster om Kyrkoeshplanaden till cirkulationsplatsen på Strandvägen. Skärgårdsvägens funktionsklass är regionväg. Den genomsnittliga trafiken per dygn (KVL) på landsvägen är i planområdet 10 216, varav andelen tung trafik är 6 %, och hastighetsbegränsningen på landsvägen är 50 km/h inom planområdet.

Samtidigt med upprättandet av detaljplanen utarbetas en vägplan där vägområdet som behövs för förbättring av Skärgårdsvägen fastställts. I planutkastet har man beaktat det vägområde som enligt utkastet till vägplan behövs söder om Skärgårdsvägen, men i detaljplanen har man anvisat ett större vägområde norr om landsvägen än i utkastet till vägplan. NTM-centralen anmärker att man i avgränsningen av LT-området bör följa de gränser för vägområdet som fastställts i vägplanen som utarbetas.

Man bör kontrollera att frisiktsområden från anslutningar till landsvägen genomförs för anslutande gator och cykelleder i detaljplanen. I de korsningar som ansluter till landsvägen ska frisiktsområden anvisas med beteckningen nä till den del frisiktsområdet inte ingår i landsvägsområdet. Efter att planen genomförts ska man också se till att frisiktsområdena genomförs i terrängen. Skyddsområdet för en landsväg är på en regionväg i huvudsak 20 meter åt båda håll från mittlinjen av den närmaste körbanan. Byggnadstornen på tomterna i detaljplaneområdet får i regel inte sträcka sig till skyddsområdet. Avgränsningen av skyddsområdet och frisiktsområdena vid anslutningar bör kontrolleras i vägplanen som utarbetas.

I planutkastet saknas nödvändiga beteckningar för förbud mot in- och utfart för gatuområdena. Genom beteckningar om förbud mot in- och utfart bör man säkerställa att avståndet mellan anslutningarna på gatorna och kvartersområdena och anslutningarna på landsvägen är tillräckligt för säkra frisiktsområden.

I planutkastet utfärdas bestämmelser om bilplatser i kvartersområdena för affärs- och verksamhetsbyggnader. NTM-centralen anmärker att man också bör utfärda bestämmelser om cykelparkering i kvartersområdena som i detaljplanen reserveras för affärs- och verksamhetsbyggnader. Bestämmelser om genomförande av parkering i detaljplanen leder mer sannolikt till att högklassiga parkeringsplatser genomförs och vidare till snygg och strukturerad parkering. I bestämmelsen om cykelparkeringen bör man utfärda kvalitetsmässiga bestämmelser utöver om regnskydd också om möjlighet till ramläsning.

Området som reserverats för förbättring av Skärgårdsvägen norr om vägen baserar sig på utrymmet som behövs för gång- och cykelleden och -bron samt bullerskyddet som anläggs där. I området placeras även takförsedda cykelparkeringsområden, särskilt för att betjäna anslutningstrafik. Området är reserverat för en väg redan i den gällande detaljplanen och det möjliggör utveckling av vägområdet i framtiden till exempel för att betjäna Skärgårdens Ringväg. I området kan också placeras konstruktioner som behövs för hantering av dagvatten från vägen och där kan växtlighet bevaras i naturtillstånd.

På plankartan har tillagts frisiktsområden med beteckningen nä. Landsvägens skyddsområden har justerats vid upprättandet av planförslaget.

På plankartan har ritats in förbud mot in- och utfart i samband med upprättandet av planförslaget.

Bestämmelserna om genomförande av takförsedd cykelparkering med möjlighet till ramläsning har preciserats vid upprättandet av planförslaget.

CARUNA AB

Caruna Ab beskriver i sitt utlåtande det nuvarande eldistributionsnätet i området och konstaterat att genomförandet av området kan förutsätta flyttåtgärder för de nuvarande ledningarna och en parktransformator. Caruna Ab önskade att området för en 110 kV kraftledning i norra kanten av området ritas in i planen med beteckningen "Del av område reserverad för ledning" och gav anvisningar om behövlig dimensionering (bredden ska vara 50 meter), planbestämmelsen och att begära utlåtande om korsning av kraftledning. Dessutom finns det fyra parktransformatorer i området, i kvarter 1, 2 och 24, som ska ritas in på plankartan. Utöver dessa ligger en transformator i gatuområdet norr om kvarter 4 och den ska flyttas. Caruna Ab anvisar att transformatorerna ritas in i planen med outbrutna områden på cirka 20 m² och beteckningen "en" med bestämmelsen "Riktgivande byggnadsyta där en transformator får placeras".

Caruna Ab påminner också att det gör behövliga flyttningar av ledningar och transformatorer på beställarens bekostnad.

Det som framförs i utlåtandet har beaktats vid **upprättandet av planförslaget**.

SÄKERHETS- OCH KEMIKALIEVERKET TUKES

Tukes yttrade att ingen bebyggelse eller sårbara objekt (som daghem, skolor och äldreboenden) planeras i närheten av anläggningen som hanterar farliga kemikalier (Pargas avloppsreningsverk), utan i planändringen ligger fokus på att förbättra trafiksäkerheten och att uppdatera planbeteckningarna.

På basis av de uppgifter som Tukes har att tillgå ser Tukes inga hinder för den planerade planändringen. Tukes rekommenderar att vid behov vara i kontakt med avloppsreningsverket. Anläggningen har de bästa uppgifterna om eventuella utvecklingsplaner för sin verksamhet.

Förleder inga ändringar i planförslaget. Planläggaren har förhandlat om planeringsprinciperna med de olika förvaltningarna inom staden under planarbetets gång.

GRÖNSERVICEPLANERAREN I PARGAS STAD

I utlåtandet av grönserviceplaneraren i Pargas stad önska Centralparken och dess funktioner skulle beaktas i programmet för deltagande och bedömning.

När det gäller planutkastet kommenterades bland annat antalet träd och placeringen av dem, med beaktande av resurserna för underhållet och bevarande av sikten till Kyrksundet. Hanteringen av dagvatten i landsvägsslänterna i hela planområdet ska planeras så att vatten inte rinner in på tomterna. Körförbindelserna och rutterna till särskilt parkeringsplatserna, hållplatserna och småbåtshamnarna ska planeras. Norr om Skärgårdsvägen behövs en till sjösättningsplats för båtar för att utveckla båtlivet/båtturismen.

Programmet för deltagande och bedömning har **kompletterats** enligt önskemålen, i planbeskrivningen redogörs närmare för rekreativiteterna med funktioner i planområdet och dess omgivning.

Kommentarerna om planutkastet har beaktats i planförslaget och de förmedlas till stadens tekniska stödtjänster och till konsulterna som utarbetar vägplanen och gatu- och dagvattenplanerna för kännedom för planering av infran i området. Norr om avloppsreningsverket finns en sjösättningsplats för båtar, vars nuvarande körförbindelse bevaras i förslaget.

ÅSIKT

BEMÖTANDE

PRIVATPERSONS ÅSIKT

Den som lämnat åsikten deltog i mötet för allmänheten där projektet behandlades 20.3.2024 i Pargas stadshus och där hen framförde en alternativ lösning för cirkulationsplatsen. Åsikten lämnades även skriftligen. I den skriftliga versionen föreslogs att det vid objektet skulle byggas en broaktig konstruktion som börjar stiga mot öster direkt efter Segelrondellen.

Enligt den som lämnat åsikten talar följande för lösningen:

1. Tung trafik och övrig trafik skulle inte behöva sakta ner precis före den branta uppförsbacken. Detta skulle ha en betydande utsläppsminskande effekt. Fastän en cirkulationsplats är bättre än en trafikljusstyrd korsning, kan det uppstå situationer där fordonet måste stannas även där.
2. Med tillräcklig lutning på längden av konstruktionen kunde trafiken löpa i olika nivåer under Strandvägen vid Kyrkoessplanaden och Norrby strandväg. På så sätt skulle inte gång- och cykeltrafik eller annan trafik som använder leden behöva möta trafiken på Skärgårdsvägen i en korsning. => **Förbättrar trafiksäkerheten på ett betydande sätt.** Höjden behöver inte nödvändigtvis möjliggöra tung trafik på denna led, ifall det är tekniskt utmanande.
3. Samtidigt skulle också vissa problem i **anslutning till båttrafik** i Kyrksundet lösas.
4. Detta skulle vara en **långsiktig** lösning.

Åsikten som framfördes av en privatperson hördes på ett möte för allmänheten som ordnades 20.3.2024 i Pargas stadshus och där NTM-centralen och konsulten Destia som upprättar planen presenterade förbättring av lv 180, Skärgårdsvägen, med en cirkulationsplats.

NTM-centralen ansvarar för att utarbeta en vägplan för lv 180, Skärgårdsvägen. NTM-centralen kommenterade förslaget som framfördes i åsikten enligt följande:

En höjning av den nuvarande landsvägens höjdläge skulle orsaka ett stort behov av att förstärka botten, vilket skulle mångdubbla den nuvarande kostnadsnivån för projektet. Ändringen av höjdläge påverkar också utrymmet som vägens konstruktioner förutsätter. Om höjden ökade skulle inte vägens konstruktioner rymmas i vägområdet.

Det är cirka 30 år kvar av den nuvarande brons livscykel så det är inte motiverat att förnya bron. Att utveckla vattenleden och en broaktig konstruktion skulle kräva utarbetande av en separat utredning där målen för, kostnaderna av och kostnadsfördelningen i projektet utreds. De lösningar som framförts i vägplanen hindrar inte utveckling av området.

Placeringen av cirkulationsplatsen har föreslagits på den plats som anvisas i generalplanen för Pargas centrum så att det blir en så lång raka som möjligt för tung trafik med möjlighet att accelerera före uppförsbacken. I lösningen som framförts i vägplanen förbättras den nuvarande situationen för tung trafik genom att korsningen som saktar ner accelerationen och övergångsstället flyttas längre bort från uppförsbacken. På så sätt uppnås cirka 70 meter mer längd på vägrakan. Lösningen med en cirkulationsplats samt en ny gång- och cykelled som anläggs norr om Skärgårdsvägen och en bro förbättrar säkerheten av gång- och cykeltrafik. Ställen där vägen får korsas anvisas genom övergångsställen.

Planutkastet baserar sig på den lösning som presenterats i vägplanen. På basis av ovannämnda argument inkluderas förslaget som framförs i åsikten inte i planförslaget.